

"חייבים לשתף פעולה כדי להציל חיים"

ח"כ אוסאמה סעדי, יו"ר ועדת המשנה לבטיחות בעבודה, בריאיון על הרפורמות בתחום זה, על חקיקה דחופה ועל המגזר הערבי בענף הבנייה

מאת המוסד לבטיחות ולגיהות

ב"ראיס", שמביא עובדים לקבלן. בתוך כל הערבוביה הזאת המשפחה אובדת עצות. כך לגבי רשלנות או אחריות פלילית. ההליך המשפטי אורך שנים, כי לא ברור מי המעסיק. זה גם פוגע באלמנט ההרתעה. בישיבה האחרונה, לפני כחודשיים, משרד המשפטים התחייב בפנינו שהם מקדמים את הנושא, אבל אנחנו לא מסתפקים בזה".

מעקב ופיקוח בנושאי אכיפה

ח"כ סעדי מספר על כוונת הוועדה לפעול לסגירת אתרים, להרחבת הקנסות והפיקוח באתרים שנמצאו בהם ליקויים. "בקרוב, המשנה לפרקליט המדינה מתכוון לדון איתנו בשאלה מדוע יש קרוב לאפס כתבי אישום כשיש עשרות הרוגים בשנה. הרשלנות ממשיכה להשתולל, ואנחנו רואים שצריך להחמיר את האכיפה. גם בכל הנוגע לרשם הקבלנים - יש חברות שמועדות לפורענות ומתרחשת אצלן תאונה אחר תאונה והן ממשיכות להיות רשומות. אנחנו רוצים שזה יימנע. אם קבלן רשום לא מקפיד על הוראות הבטיחות, הרישיון שלו יישלל. זה מצריך שיתוף פעולה בין כל הגורמים, כולל יחידת פלס במשטרה ומשרד המשפטים".

אילו נושאים בכוונתכם לקדם בחודשים הקרובים?

"יש חוקים ותקנות שאנחנו מנסים לקדם - תקנות הפיגומים, למשל. הן קיימות, אבל לא היה תקן, ורק עכשיו התחילו

הזאת, אבל לצערנו, יש הרוגים ופצועים בכל הדרגות גם בשאר ימות השנה. יש פועלים שנותרים נכים לצמיתות, ואף אחד לא מדבר עליהם, כי ברוב המקרים מתמקדים בהרוגים. הוועדה מבקשת לשים את הפוקוס על כלל נושא התאונות. "המטרה השנייה היא למקד את ועדת העבודה והרווחה, שתחתיה היא פועלת, בנושאים ספציפיים. יש לה תחומי פעילות רבים, והמטרה שלנו, כוועדת משנה, היא להתמקד בתאונות עבודה ובבטיחות בעבודה".

הרחבת אחריות

יודע שחלק מהחוקים והתקנות בתחומים הללו מיושנים. כיצד אתם פועלים לשינוי המצב?

"בעיקר בהרחבת האחריות. יש תקנות שנמצאות במשרד המשפטים תקופה ארוכה ואנחנו מבקשים לזרז את סיום הדיון בהן ולהביאן לאישור הכנסת. מדובר בתקנות חשובות ביותר, שקובעות את האחריות של בעל המקרקעין באתרי הבנייה. כיום, אם עובד נהרג או נפצע בתאונת עבודה, הוא לא יודע מי האחראי. הרוב המכריע של ההרוגים או הפצועים הם מהמגזר הערבי - ערבים ישראלים, עובדים זרים או ערבים פלסטינים. כשעובד פלסטיני נהרג, יורשיו עוברים מדורי גיהנום כדי לברר לגבי הפיצויים. היתר העבודה הוא בשם אחד, קבלן המשנה אחר, הקבלן הראשי מפנה לקבלן שלישי, וכך, בלי סוף. לפעמים, מדובר

ח"כ אוסאמה סעדי (הרשימה המשותפת), יו"ר ועדת המשנה לעניין בטיחות בעבודה, הפועלת בכפוף לוועדת העבודה והרווחה, עסוק מאוד בימים אלה - שנה לא קלה לענף הבנייה, מרובת תאונות עבודה ונפגעים. בריאיון למוסד לבטיחות ולגיהות הוא מספר על מאמצים משותפים של כל העוסקים בתחום, מהקבלנים והיזמים, דרך הממונים הרלוונטיים ברשויות המקומיות ועד לשיתוף הפעולה ההדוק עם המוסד לבטיחות ולגיהות.

"הוועדה הוקמה בכנסת הקודמת, תחת השם ועדת המשנה למאבק בתאונות עבודה. קיימנו כמה ישיבות, וכשהכנסת הקודמת פוזרה, הכנסת הנוכחית החליטה להקים את הוועדה מחדש ולהרחיב את סמכויותיה", מספר ח"כ סעדי. "הוועדה עוסקת כיום בבטיחות בעבודה לא רק בענף הבנייה, אלא בכל הענפים, כולל חקלאות ותעשייה. זו אחת המסקנות של פעילות הוועדה הקודמת: מחצית מתאונות העבודה הן בענף הבנייה, אבל היתר קשורות לתחומים נוספים, כגון תעשייה, חקלאות ועוד".

מה יעדי הוועדה?

"המטרה שלנו היא בראש ובראשונה להעלות את המודעות לנושא הבטיחות בעבודה, להעלות אותו לראש סדר היום, ולא רק כשיש תאונה מזעזעת כמו שני הפועלים שנפלו מקומה 40 במגדל בתל אביב. כולם דיברו על התאונה

צילום: באדיבות ח"כ סעדי

**ח"כ סעדי:
"הרשלנות ממשיכה
להשתולל, ואנחנו רואים
שצריך להחמיר את
האכיפה. גם בכל הנוגע
לרשם הקבלנים - יש
חברות שמועדות לפורענות
ומתרחשת אצלן תאונה
אחר תאונה והן ממשיכות
להיות רשומות"**

רשויות מקומיות וכו' - ולשלב זרועות לצורך צמצום תאונות העבודה".

נושא מדובר נוסף הוא סחר בהיתרי עבודה או זיוף הכשרות.

"נושא מוכר וכאוב. אנשים לא מקצועיים מגיעים לאתרי עבודה, בלי הכשרות מקצועיות. מישהו עובד עם מנופים, אחרי שהציג הכשרה מזויפת. זה מסוכן. בכנסת הקודמת גייסתי 5 מיליון שקל להכשרות מקצועיות, אבל זה לא הספיק. הצענו שבמקום שיהיה סחר בהיתרים, יהיה שיתוף פעולה בין הרשויות בישראל למשרד העבודה הפלסטיני, שיכול לשלוח עובדים מקצועיים שעברו הכשרות - טפסנים, בנאים, טייחים וכו'. לאחר שיעברו בדיקות ביטחוניות, העובדים אלה יוכלו לקבל היתרים ולצאת לעבודה. כיום זה לא קורה. קבלנים מנכים 2,500 שקל בחודש משכר העובד עבור היתר עבודה. חייבים לשתף פעולה, כדי להציל חיים. יש מגפת קורונה, מגפת פשע בחברה הערבית, תופעה של תאונות דרכים, וגם תאונות עבודה הפכו בשנים האחרונות לתופעה של ממש. מאחורי כל מספר יש משפחה, אלמנות ויתומים. עובד שנפצע הוא מוגבל, והתפקיד שלנו הוא לצמצם את המספרים האלה בהקדם".

ליישם. גם קבלני הפיגומים מדווחים על נזק כלכלי אדיר, בגלל הצורך להחליף ציוד. צריך לפצות אותם על כל הציוד הישן ואנחנו פועלים לקדם את זה. נושא נוסף הוא עוזרי בטיחות ומנהלי עבודה. באחרונה, פורסם דוח מבקר המדינה, שכולל עשרות עמודים בנושא בטיחות בבנייה. הוא מטיל אחריות על רשויות המדינה. יש 75 מפקחים, אחרי שהיו 15, אבל שליש מהתקן לא מאויש בגלל שכר זעום למפקחי בטיחות. עדיין מדובר במספר מפקחים חסר, לעומת אלפי אתרי בנייה".

מה לגבי ליקויי בנייה ברשויות המקומיות במגזר הערבי?

"מדובר בנושא בעייתי, כי אין פיקוח כמעט. העלינו בוועדה את הצורך בפיקוח מול הרשות המקומית. ברגע שמונפק היתר, חייבים לדווח למשרד העבודה ולאגף הפיקוח, כדי שהנושא יתבצע באופן מסודר. קבענו פגישה עם יו"ר השלטון המקומי ויו"ר ועד הרשויות הערביות, כדי לחפש פתרון משותף. אולי הפתרון יהיה להאציל סמכויות על פקחים של הרשויות המקומיות לאתרי בנייה. צריך לאחד את כל הכוחות הפרלמנטריים, ההסתדרות, עמותות,